

PROFESYONEL FUTBOLCULARIN “FUTBOLDA TAKTİK” KONUSUNDA GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Sürhat MÜNİROĞLU¹

Yunus YILDIRIM²

İzzet KARAKULAK²

Geliş Tarihi:

Kabul Tarihi:

ÖZET

Araştırmanın amacı, profesyonel kulüplerde mücadele eden futbolcuların “futbolda taktik” ile ilgili görüşlerinin incelenmesidir.

Araştırma verileri likert tipi anket yoluyla elde edilmiştir. Araştırma, Ankara'daki 100 profesyonel futbolcu üzerinde yürütülmüştür. Anketten elde edilen veriler frekans ve yüzdelerle açıklanmış ve yorumlanmıştır. Verilerin analizinde SPSS programı tanımlayıcı istatistiklerde de (\bar{X}) yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmada futbolcular taktiğe önem verdiklerini, taktik anlayışın başarıyı yakalamada önemli bir etken olduğunu düşündüklerini, teknik direktörün taktik bilgi düzeyinin takım başarısında çok önemli role sahip olduğunu, iyi bir taktik anlayışla kadro yapısı daha üst seviyedeki bir takıma karşı başarılı olunabileceğini, müsabakanın seyrine göre uygulanacak taktiğin değişmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Araştırma sonucunda, futbolcuların taktik konusunu önemsedikleri ve bir müsabakanın kazanılmasında taktiğin etkin rol oynadığını düşündükleri söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Futbol, Profesyonel Futbolcu, Taktik

INVESTIGATION OF PROFESSIONAL FOOTBALL PLAYERS' OPINION ABOUT TACTICS AT FOOTBALL

ABSTRACT

The aim of this research is to investigate the point of view of the football players at the professional clubs about the “tactics at football”. In this study “likert” method is used and the informations about the topic is found by looking over the related resources and by applying the developed inquiries. 100 professional footballer are involved in the inquiry in Ankara. The results taken by the inquiry is explained and interpreted by frequencies and percents. At the analyzing step of the data, by using the SPSS program the method of (\bar{X}) is used at the descriptive statics.

As a result of the inquiry it is found that the footballers give importance to the tactics, the idea of tactic is an important factor in success, by the help of a good tactic idea it can be accomplished to bit a better team with a better staff. As a result of the research it is found that the footballers are conscious about the idea of tactic and they try to apply the presented tactics during the matches in the best way.

Key Words: Football, Professional Football Player, Tactic.

GİRİŞ

Futbol dünyanın ve ülkemizin en popüler spor branşlarından biridir. İlgili çekiciliği ve çeşitli toplumlarda zevkle uygulanabilirliğinden dolayı geniş kitlelere mal olmuş, milyonlarca insanın ilgi odağı haline gelmiştir (1).

Futbol Aerobik temeli olan 90 dk. boyunca kısa süreli anaerobik tipte oluşan hareketlerin ve top becerisinin birleştiği bir oyundur. Sonucun belirlenmesinde ve birebir mücadelelerde, dar alanda uygun pozisyona geçmek ve oyuncu eksiltebilmek için temel özelliklerden biri olan sürat, günümüz futbol anlayışında daha fazla önem kazanmaktadır.

¹ Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Ankara

² Milli Eğitim Bakanlığı Beden Eğitimi Öğretmeni, Ankara

Süratin bağımsız olarak teknik formlar üzerindeki etkisinin kesin bir belirleyicisi olup olmadığı veya teknik elementlerdeki bu elementlerinde bu formlara ne oranda etkisinin olduğu merak konusudur (2).

Futbol birbirinden farklı yaklaşık olarak 1000 ayrı hareketin yer aldığı ve hareketlerin bir biri ardına hızla değişebildiği bir oyun yapısındadır. Kırk beşer dakikadan iki devreli oynanan oyun, temel aerobik bir yapı üzerine, düzensiz aralıklarla süratin, kuvvetin, süratte devamlılık, kuvvette devamlılık, patlayıcılık ve koordinasyonun; futbolun oyun yapısına ve beceri özelliğine bağlı olarak, teknik ve taktik içerisinde sergilendiği özelliktedir (3).

Taktik, oyun hedeflerine erişmek için alınan tüm organize tedbirleridir. Bunlar tüm takım için geçerli olan genel ve özel, şahsi ve kolektif aktivitelerdir. Taktik uygulamalarının temeli; takımın hedeflerini, hizmete verilen şahsi becerilerle oyuna uygun kooperatif hareket tarzlarıdır. Maç içinde verilen her karar taktiğin bir parçasıdır. Kural olarak taktik; başarıya yönelik düşüncedir (4).

Taktik; plan, düşünme, metot ve faaliyet prensipleriyle hedefe ulaşmayı, stratejinin hedeflerini ne zaman, nerede, ne şekilde yapmaya mecbur olduğunu anlatır. Taktik eğitimde ön şart, antrenörün bir oyunu gözleyip tanıyıp analiz edebilmesi, sistemleri tanıyıp bilmesidir (5).

Taktik istenen sonuca ulaşmak amacıyla izlenen yol ve kullanılan yöntemlerin tümüdür; bir futbol oyununda, takımlardan herhangi birinin oyun süresince uygulayabileceği oyun yöntemidir; elimizdeki imkânları amaçlı ve planlı bir şekilde, aynı zamanda rakibin de imkanlarını dikkate alarak başarıya ulaşmak için kullanmaktır; hedefe ulaşmak ve en iyi sonucu almak gayesiyle futbolu planlı ve rasyonel oynama sanatıdır(6).

Taktik; "başarı için eldeki bütün imkânların yine, bir plân dâhilinde kullanılması" şeklinde de tanımlanmaktadır ve zaman zaman sistem ile taktiğe eşanlamlı kavramlar gözüyle bakılmaktadır. Gerçekten de bu iki kavram her ne kadar teoride birbirlerinden ayrı olarak ele alınmakta ise de, pratikte daha çok iç içe bir görünüş ortaya çıkmaktadır. Taktik bir anlamda, ofansif ve defansif futbol anlayışının sahada uygulanmasıdır. Bir takım, hangi modern sistemle oynamak isterse istesin, eğer futbolcularının özelliklerine uygun bir, temel taktik, bunun yanı sıra yardımcı taktikler uygulayamıyorsa istenilen sonuca varması ancak tesadüflere bağlıdır. Başarıya giden yol oyuncuları temel taktiğe ve yardımcı taktiklere adapte etmekten geçmektedir. Diğer bir ifadeyle, 'Sistemlere hayatiyet, canlılık veren unsurların başında "taktik" gelmektedir" (7, 8).

Bir takımın başarılı olabilmesi için sadece antrenörlerinin iyi bir taktisyen olması yetmez. Taktiği uygulayacak olan futbolcuların da paralel hareket etmesi gerekmektedir. Antrenörün maç içerisinde yapacağı sistem değişikliğini oyun alanı içerisinde uygulayacak olanlar futbolculardır. Futbolcular bunu ne kadar doğru ve ne kadar hızlı uygularlarsa, taktikler de o kadar başarılı olur. İşte bütün bunlardan dolayı antrenörler kadar futbolcular da taktik konusunu ve alt bölümlerini bilmeli ve gerekli zamanlarda iyi bir uygulayıcı olabilmelidirler. Başarının sağlanmasında taktik-antrenör-futbolcu üçgeninin etkin bir şekilde uygulanması gereklidir. Bu noktada oyuncuların taktik konusunda bilgilerinin ve düşüncelerinin öğrenilmesi çok önemlidir.

Bir müsabakanın kazanılmasında ve müsabaka esnasında anlık değişen durumlarda, bireysel ve takım taktik yaklaşımları belirleyici olmaktadır. Bireysel ve takım taktik fonksiyonlarını saha içinde oyuncular yerine getirmektedir. Profesyonel oynanan futbol oyununda kazanma ve kaybetme arasında mesafeler giderek açılmaktadır, profesyonel oyuncuların kazanma üzerine kurulu olan bu oyunda taktik konusundaki görüşlerinin öğrenilmesi, taktik öğretiminin planlanmasına da katkı sağlayacaktır.

Bu çalışmada, Ankara'daki profesyonel kulüplerde mücadele eden futbolcuların taktik konusundaki görüşlerinin öğrenilmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL VE METOT

Araştırma, Ankara'daki profesyonel futbol kulüplerinde mücadele eden 100 profesyonel futbolcu üzerinde yürütülmüştür.

Araştırma verilerinin toplanması için uzman görüşüne başvurularak bir anket soru havuzu oluşturulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan anket soruları, ön uygulama verilerine göre 25 ile sınırlandırılmıştır. Anket 5'li likert ölçek türünde hazırlanmıştır. Likertle ilişkili maddeler aşağıdaki tablo dikkate alınarak yapılmıştır (9).

Bu anketteki veriler kulüp yöneticilerinden ve teknik heyetten izin alınarak, antrenman öncesinde futbolcularla yapılan birebir görüşme ile elde edilmiştir.

Araştırma sonucunda çıkan verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler (\bar{X}) kullanılmıştır.

Araştırma için kullanılan veri toplama kâğıdında ilişkilendirilen önermelere katılma derecelerinin aralıkları aşağıda gösterilmiştir.

1.00 – 1.79	Hiç Katılmıyorum	Önemli Düşük
1.80 – 2.59	Az Katılmıyorum	Düşük
2.60 – 3.39	Orta Derecede Katılıyorum	Kısmen Önemli
3.40 – 4.19	Çok Katılıyorum	Yüksek
4.20 – 5.00	Tamamen Katılıyorum	Önemli Yüksek

BULGULAR

Futbolcuların taktik ile ilgili görüşlerine dair ortalama puanları Tablo 1’de, yüzdesel dağılımları Tablo 2’de, futbolda önemli olan faktörlerin önem sırası ise Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 1. Futbolcuların taktikle ilgili görüşlerinin ortalama puanları.

Görüşler		n	\bar{X}
1	Bir maçın kazanılmasında taktik çok önemlidir.	100	4.58
2	Bir teknik direktörde taktik bilgi donanımı çok önemlidir.	100	4.57
4	"Deneyimli teknik direktör", taktiksel açıdan çok başarılı olan kişilerdir.	100	3.98
5	Avrupa da ki takımlar ile Türk takımlarının taktiksel anlayışları arasında farklılıklar vardır.	100	3.67
6	İyi bir taktik anlayışıyla kadro yapısı daha iyi olan bir takıma karşı başarılı olunabilir.	100	3.93
7	Taktik antrenmanların sıklığı bir maçın kazanılmasında çok etkili olmaktadır.	100	3.69
8	Teknik direktörün mutlaka belirli durumlar için geliştirdiği farklı varyasyonlar olmalıdır.	100	4.60
9	Bir müsabakada uygulanan taktiğin değişmesine futbolcuların katkıda bulunması bazı durumlarda doğrudur.	100	4.18
10	Takımların taktik antrenmanlarının bir haftalık planlamadaki sayısı taktik anlayışın daha iyi yerleşmesinde etkilidir.	100	3.81
11	Teknik direktörlerin taktik anlayışı genellikle kendi kişisel yapısıyla ilişkili olmaktadır.	100	3.36
12	Taktik yaklaşım konusunda yerli teknik direktörler dil avantajı ile daha başarılıdır.	100	3.51
13	Taktik, bir maçın tamamında her şartta değişmeden uygulanabilmelidir.	100	2.82
14	Taktiklerdeki büyük değişiklikler skora, müsabakanın zamansal gidişine ve rakibin oyun planına göre değişmelidir.	100	4.57
15	Futbol takımının taktik yapısını oluştururken teknik direktörün isteğinden çok futbolcuların oyun karakterleri etkili olmalıdır.	100	4.08
16	Takımın taktik uygulamasındaki planlamadaki problemler ülkemizde altyapı eğitiminde taktik antrenman sayısının az olmasıyla doğrudan ilişkilidir.	100	3.96
17	Farklı takımlardan gelen oyuncuların taktik planlamaya uyumları geç olmaktadır.	100	3.50
18	Takım kaptanının bir müsabakanın değişim koşullarına göre saha içinde taktik yaklaşımları bazen manupüle etmesi doğrudur.	100	2.99
19	Taktik antrenmanlar öncesinde mutlaka teorik eğitimden sonra pratik uygulamaya geçilmelidir.	100	4.52
20	Uzun süreden beri aynı taktik anlayışı benimseyen takımlar daha başarılı olmaktadır.	100	3.37
21	Taktik antrenmanlar günlük antrenmanın başında uygulanmalıdır.	100	1.84
22	Taktik antrenmanlar günlük antrenmanın ortasında uygulanmalıdır.	100	2.98
23	Taktik antrenmanlar günlük antrenmanın sonunda uygulanmalıdır.	100	3.67
24	Teknik direktörün geçmişteki futbol kariyeri taktik anlayışını geliştirmesi üzerinde çok etkilidir.	100	3.77
25	Teknik direktörün eğitim düzeyi taktik bilgi anlayışı üzerinde etkilidir.	100	4.19

Tablo 2. Futbolcuların taktikle ilgili görüşlerine ilişkin yüzdesel dağılımları.

Görüşler		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Az Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Bir maçın kazanılmasında taktik çok önemlidir.	% 58	% 42	-	-	-
2	Bir teknik direktörde taktik bilgi donanımı çok önemlidir.	% 61	% 35	% 4	-	-
4	"Deneyimli teknik direktör", taktiksel açıdan çok başarılı olan kişilerdir.	% 18	% 64	% 16	% 2	-
5	Avrupa da ki takımlar ile Türk takımlarının taktiksel anlayışları arasında farklılıklar vardır.	% 17	% 53	% 14	% 13	% 3
6	İyi bir taktik anlayışıyla kadro yapısı daha iyi olan bir takıma karşı başarılı olunabilir.	% 28	% 46	% 18	% 7	% 1
7	Taktik antrenmanların sıklığı bir maçın kazanılmasında çok etkili olmaktadır.	% 11	% 51	% 35	% 2	% 1
8	Teknik direktörün mutlaka belirli durumlar için geliştirdiği farklı varyasyonlar olmalıdır.	% 66	% 29	% 4	% 1	-
9	Bir müsabakada uygulanan taktiğin değişmesine futbolcuların katkıda bulunması bazı durumlarda doğrudur.	% 18	% 65	% 14	% 3	-
10	Takımların taktik antrenmanlarının bir haftalık planlamadaki sayısı taktik anlayışın daha iyi yerleşmesinde etkilidir.	% 12	% 64	% 18	% 5	% 1
11	Teknik direktörlerin taktik anlayışı genellikle kendi kişisel yapısıyla ilişkili olmaktadır..	% 10	% 44	% 22	% 20	% 4
12	Taktik yaklaşım konusunda yerli teknik direktörler dil avantajı ile daha başarılıdır.	% 21	% 33	% 26	% 16	% 4
13	Taktik, bir maçın tamamında her şartta değişmeden uygulanabilmelidir.	% 10	% 20	% 19	% 44	% 7
14	Taktiklerdeki büyük değişiklikler skora, müsabakanın zamansal gidişine ve rakibin oyun planına göre değişmelidir.	% 63	% 33	% 2	% 2	-
15	Futbol takımının taktik yapısını oluştururken teknik direktörün isteğinden çok futbolcuların oyun karakterleri etkili olmalıdır.	% 34	% 45	% 16	% 5	-
16	Takımın taktik uygulamasındaki planlamadaki problemler ülkemizde altyapı eğitiminde taktik antrenman sayısının az olmasıyla doğrudan ilişkilidir.	% 22	% 56	% 18	% 4	-
17	Farklı takımlardan gelen oyuncuların taktik planlamaya uyumları geç olmaktadır.	% 11	% 46	% 28	% 12	% 3
18	Takım kaptanının bir müsabakanın değişim koşullarına göre saha içinde taktik yaklaşımları bazen manupüle etmesi doğrudur.	% 7	% 25	% 36	% 24	% 8
19	Taktik antrenmanlar öncesinde mutlaka teorik eğitimden sonra pratik uygulamaya geçilmelidir.	% 56	% 41	% 2	% 1	-
20	Uzun süreden beri aynı taktik anlayışı benimseyen takımlar daha başarılı olmaktadır.	% 22	% 24	% 28	% 21	% 5
21	Taktik antrenmanlar günlük antrenmanın başında uygulanmalıdır.	% 11	% 20	% 10	% 50	% 9
22	Taktik antrenmanlar günlük antrenmanın ortasında uygulanmalıdır.	% 8	% 21	% 38	% 27	% 6
23	Taktik antrenmanlar günlük antrenmanın sonunda uygulanmalıdır.	% 36	% 27	% 11	% 14	% 12
24	Teknik direktörün geçmişteki futbol kariyeri taktik anlayışını geliştirmesi üzerinde çok etkilidir.	% 17	% 60	% 17	% 5	% 1
25	Teknik direktörün eğitim düzeyi taktik bilgi anlayışı üzerinde etkilidir.	% 41	% 42	% 12	% 5	-

Tablo 3. Futbolda önemli olan faktörlerin önem sırası.

Faktörler	n	%
Kondisyon	100	38
Taktik	100	36
Motivasyon	100	20
Teknik	100	3
Takım Tecrübesi	100	3

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırma sonucunda, elde edilen bulgular, aşağıda yorumlanarak tartışılmıştır.

“Bir maçın kazanılmasında taktik çok önemlidir” görüşüne futbolcuların % 58'i tamamen katılıyor; % 42'si katılıyor yaklaşımını göstererek taktiğin bir müsabakanın kazanılmasında çok yüksek öneme sahip bir faktör olduğunu belirtmişlerdir. Profesyonel oyuncuların taktik kavramını bu kadar önemsemelerine karşın, farklı liglerdeki taktik antrenman durumlarının incelendiği bir araştırmada, ideal koşullarda ve yeterli zaman verilmediği yönünde bir sonuç raporlanmıştır (10).

“Bir teknik direktör de taktik bilgi donanımı çok önemlidir” görüşüne % 61'i tamamen katılıyor; % 35'i katılıyor; % 4'ü az katılıyor yaklaşımını göstererek teknik direktörde olması gereken taktik bilgi birikiminin çok yüksek önemde değer taşıdığını belirtmişlerdir. “Deneyimli teknik direktörler, taktiksel açıdan çok başarılı olan kişilerdir” görüşüne futbolcuların % 18'i tamamen katılıyor; % 64'ü katılıyor; % 16'sı katılıyor ve % 2'si katılmıyor yaklaşımını göstererek futbolda deneyimin taktik ile yüksek derecede ilişkili olduğu saptanmıştır. Türkiye Futbol Federasyonu Antrenör Lisans Kursları Talimatı incelendiğinde, yeni uygulamalarda tecrübe konusuna atıfta bulunarak kademeler arası geçişte çalışma süresi ön şart olarak belirtmiştir, ayrıca ders içeriklerinde antrenör adaylarının çalışmaları uygulamalı olarak yapması konusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır (11).

“Avrupa'daki takımlar ile Türk takımlarının taktiksel anlayışları arasında farklılıklar vardır” görüşüne futbolcuların % 17'si tamamen katılıyor; % 53'ü katılıyor; % 14'ü az katılıyor; % 13'ü katılmıyor; % 3'ü hiç katılmıyor yaklaşımını göstererek, Avrupa'daki takımlar ile Türk takımları arasında taktiksel anlayıştaki farkın yüksek derecede olduğu belirtilmiştir. Futbolcular, Avrupa'daki takımlar ile Türk takımları arasında taktiksel anlayış açısından farklılıklar olduğunu, takıma katılan yabancı bir oyuncunun takım taktiğine uyum sağlamasının zaman aldığını belirtmişlerdir. Eski yıllarda sadece antrenörler için tercüman görevlendirmesinin, oyun alanında yabancı oyunculara anında ve hızlı bir şekilde taktiksel değişimi anlatabilmek için oyuncular içinde uygulamaya başlatıldığı TFF talimatlarında belirtilmiştir (12).

“İyi bir taktik anlayışla kadro yapısı daha iyi olan bir takıma karşı başarılı olunabilir” görüşüne futbolcuların % 28'i tamamen katılıyor; % 46'sı katılıyor; % 18'i az katılıyor; % 7'si katılmıyor; % 1'i hiç katılmıyor yaklaşımını göstererek taktiğin daha iyi bir takıma karşı başarı sağlamada yüksek öneme sahip bir etken olduğu belirtilmiştir. Bu aynı zamanda, rakip takımların kadro yapısı güçlü ise taktik planlama ve taktik disiplindeki devamlılığın çok önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

“Taktik antrenmanlarının sıklığı bir maçın kazanılmasında çok etkili olmaktadır” görüşüne futbolcuların % 11'i tamamen katılıyor; % 51'i katılıyor; % 35'i az katılıyor; % 2'si katılmıyor; %1'i hiç katılmıyor yaklaşımını göstererek taktik antrenmanların sıklığının bir maçın kazanılmasında yüksek önem taşıdığı belirtilmiştir. Teorik ve uygulamalı taktik çalışmalarda tekrar sayısının sahadaki uygulamanın başarısı üzerinde önemli katkılar sağlayacağı düşünülebilir.

“Teknik direktörün mutlaka belirli durumlar için geliştirdiği farklı varyasyonlar olmalıdır” görüşüne, futbolcuların % 66'sı tamamen katılıyor; % 29'u katılıyor; % 4'ü az katılıyor; % 1'i katılmıyor yaklaşımını göstererek, teknik direktörün mutlaka belirli durumlar için farklı varyasyonlar geliştirmesinin çok yüksek önemli olduğu belirtilmiştir.

“Bir müsabakada uygulanan taktiğin değişmesine futbolcuların katkıda bulunması bazı durumlarda doğrudur görüşüne”, futbolcuların % 18'i tamamen katılıyor; %65'i katılıyor; %14'ü az katılıyor; %3'ü katılmıyor yaklaşımını göstererek bir müsabakada uygulanan taktiğin değişmesine futbolcuların katkıda bulunmasının yüksek öneme sahip olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuç bize oyuncuların müsabaka koşullarında değişen durumlara göre oyuncuların inisiyatif kullanmaları gerektiğini ortaya koymaktadır.

“Takımların taktik antrenmanlarının bir haftalık planlamadaki sayısı taktik anlayışın daha iyi yerleşmesinde etkilidir” görüşüne futbolcuların % 12'si tamamen katılıyor; % 64'ü katılıyor; % 18'i az katılıyor; % 5'i katılmıyor; % 1'i hiç katılmıyor yaklaşımını göstererek, taktik antrenmanların bir haftalık planlamadaki sayısı taktik anlayışın daha iyi yerleşmesinde yüksek öneme sahip olduğu belirtilmiştir.

“Teknik direktörlerin taktik anlayışı genellikle kendi kişisel yapısıyla ilişkili olmaktadır” görüşüne futbolcuların % 10'u tamamen katılıyor; % 44'ü katılıyor; % 22'si az katılıyor; % 20'si katılmıyor; % 4'ü hiç katılmıyor yaklaşımını göstererek, teknik direktörlerin taktik anlayışı ile kendi kişisel yapısının ilişkisinin kısmen öneme sahip olduğu belirtilmiştir.

“Taktik yaklaşım konusunda yerli teknik direktörler dil avantajı ile daha başarılıdır” görüşüne futbolcuların %21'i tamamen katılıyor; % 33'ü katılıyor; % 26'sı az katılıyor; % 16'sı katılmıyor; % 4'ü hiç katılmıyor yaklaşımını göstererek, ortak dilin yüksek öneme sahip olduğu belirtilmiştir. Bu da antrenmanlarda ve müsabaka anında takımın teknik direktörünün oyuncuların kendi dilinde müdahalede bulunmasının önemli avantajlar sağlayacağını düşündürmektedir.

“Taktik, bir maçın tamamında her şartta değişmeden uygulanabilmelidir” görüşüne futbolcuların %10'u tamamen katılıyor; % 20'si katılıyor; % 19'u az katılıyor; % 44'ü katılmıyor; % 7'si hiç katılmıyor yaklaşımını

göstererek, maçın tamamında kullanılacak bir taktiğin kısmen öneme sahip olduğu belirtilmiştir. Yapılan bir çalışmada, antrenörlerin maç öncesinde ve maçın devre arasında daha önceden planlanan taktik yaklaşımında değişiklik yaptıkları saptanmıştır (10).

“Taktiklerdeki büyük değişiklikler skora, müsabakanın zamansal gidişine ve rakibin oyun planına göre değişmelidir” görüşüne futbolcuların %63’ü tamamen katılıyor; %33’ü katılıyor; %2’si az katılıyor; %2’si katılmıyor yaklaşımını göstererek, değişen şartlarda taktiğin de değişmesi gerektiği çok yüksek bir önemle belirtilmiştir. Bu bulgu müsabaka öncesi belirlenen taktik yaklaşımların müsabaka anında değişimler gösterebildiğini ortaya koymaktadır. Son yıllarda geliştirilen müsabaka analizlerinde, devre arası veya maç anında taktiksel değişime neden olacak veriler anında antrenörlere ulaştırılabilmektedir, devre arası bilgisayar ortamında taktik simülasyonlar ilk kez Amerika Birleşik Devletleri futbol takımı tarafından kullanılmıştır (13).

“Futbol takımının taktik yapısını oluştururken teknik direktörün isteğinden çok futbolcuların oyun karakterleri etkili olmalıdır” görüşüne futbolcuların % 34’ü tamamen katılıyor; % 45’ü katılıyor; % 16’sı az katılıyor; % 5’i katılmıyor yaklaşımını göstererek, futbolcuların oyun karakterlerinin taktik yapının belirlenmesinde yüksek öneme sahip olduğu belirtilmiştir. Buradan taktik anlayışın belirlenmesinde takımdaki oyuncu kadrosunun özelliklerinin önemli bir etken olduğu sonucuna varılabilmektedir.

“Takımın taktik uygulamasındaki planlamadaki problemler ülkemizde altyapı eğitiminde taktik antrenman sayısının az olmasıyla doğrudan ilişkilidir” görüşüne futbolcuların % 22’si tamamen katılıyor; %56’sı katılıyor; % 18’i az katılıyor; % 4’ü katılmıyor yaklaşımını göstererek, altyapının yüksek bir önem taşıdığı belirtilmiştir. Antrenörler üzerinde yapılan bir araştırmada, antrenörlerin TFF Antrenör kurslarında, taktik, takım tertibinin belirlenmesi, takım yönetimi ve gençlerin eğitimi ile ilgili derslerde verilen eğitimin daha anlaşılır ve uygulamaya kolay aktarılması gerektiği raporlanmıştır (14).

“Farklı takımlardan gelen oyuncuların taktik planlamaya uyumları geç olmaktadır” görüşüne futbolcuların % 11’i tamamen katılıyor; % 46’sı katılıyor; % 28’i az katılıyor; % 12’si katılmıyor; % 3’ü hiç katılmıyor yaklaşımını göstererek, farklı takımlardan gelen oyuncuların takım taktiğine adaptasyonunun geç olduğu yüksek düzeyde belirtilmiştir. Futbolcuların teknik ve taktik kapasitesi veya seviyesi, oyun bilgisi veya zekâsı, taktik antrenmanlara ayrılacak zamanın büyüklüğünü etkilemektedir (15).

“Takım kaptanının bir müsabakanın değişim koşullarına göre saha içinde taktik yaklaşımları bazen manipüle etmesi doğrudur” görüşüne futbolcuların % 7’si tamamen katılıyor; % 25’i katılıyor; % 36’sı az katılıyor; % 24’ü katılmıyor; % 8’i hiç katılmıyor yaklaşımını göstererek, kısmen önemli olduğu belirtilmiştir.

“Taktik antrenmanlar öncesinde mutlaka teorik eğitimden sonra pratik uygulamaya geçmelidir” görüşüne futbolcuların % 56’sı tamamen katılıyor; % 41’i katılıyor; % 2’si az katılıyor; % 1’i katılmıyor yaklaşımını göstererek, antrenman öncesinde mutlaka teorik bir eğitimin olması gerektiği ve bu teorik eğitiminde pratik uygulamayla pekiştirilmesi gerektiği çok yüksek bir önemle belirtilmiştir. Taktik antrenmanların teorik olarak görsel ve zihinsel algılama sürecini oluşturma, sahada uygulama sırasında zaman kaybını önleyebilir ve etkinliğini artırabilir. Antrenörler, yapılacak antrenman öncesi yapılacak çalışmaları, araç ve gerecin teminini, diğer yardımcıları ve anlatımı önceden planlamak zorundadır (1).

“Uzun süreden beri aynı taktik anlayışı benimseyen takımlar daha başarılı olmaktadır” görüşüne futbolcuların % 22’si tamamen katılıyor; % 24’ü katılıyor; % 28’i az katılıyor; % 21’i katılmıyor; % 5’i hiç katılmıyor yaklaşımını göstererek, uzun bir süreden beri uygulanan aynı taktik anlayışın başarıda kısmen öneme sahip olduğu belirtilmiştir.

“Taktik antrenmanlar günlük antrenmanın başında uygulanmalıdır” görüşüne futbolcuların % 11’i tamamen katılıyor; % 20’si katılıyor; % 10’u az katılıyor; % 50’si katılmıyor; % 9’u hiç katılmıyor yaklaşımını göstererek, taktik antrenmanların günlük antrenmanın başında uygulanmasına düşük bir oranda görüş belirtilmiştir.

“Taktik antrenmanlar günlük antrenmanın ortasında uygulanmalıdır” görüşüne futbolcuların % 8’i tamamen katılıyor; % 21’i katılıyor; % 38’i az katılıyor; % 27’si katılmıyor; % 6’sı hiç katılmıyor yaklaşımını göstererek, taktik antrenmanların günlük antrenmanın ortasında uygulanmasının kısmen önemli olduğu belirtilmiştir.

“Taktik antrenmanlar günlük antrenmanın sonunda uygulanmalıdır” görüşüne futbolcuların % 36’sı tamamen katılıyor; % 27’si katılıyor; % 11’i az katılıyor; % 14’ü katılmıyor; % 12’si hiç katılmıyor yaklaşımını göstererek, taktik antrenmanların günlük antrenmanın sonunda uygulanmasına yüksek bir oranda görüş belirtilmiştir. Taktik antrenmanların, günlük antrenmanların antrenman periyodunun sonunda uygulanması görüşü ağır basmaktadır.

“Teknik direktörün geçmişteki futbol kariyeri taktik anlayışını geliştirmesi üzerinde çok etkilidir” görüşüne futbolcuların % 17’si tamamen katılıyor; % 60’ı katılıyor; % 17’si az katılıyor; % 5’i katılmıyor; % 1’i hiç katılmıyor yaklaşımını göstererek, teknik direktörün geçmişteki futbol kariyeri ve deneyiminin, taktik anlayışın geliştirilmesi üzerinde yüksek bir öneme sahip olduğu belirtilmiştir.

MÜNİROĞLU, S., YILDIRIM, Y., KARAKULAK, İ., “Profesyonel Futbolcuların “Futbolda Taktik” Konusunda Görüşlerinin İncelenmesi”

“Teknik direktörün eğitim düzeyi taktik bilgi anlayışı üzerinde etkilidir” görüşüne futbolcuların % 41’i tamamen katılıyorum; % 42’si katılıyorum; % 12’si az katılıyorum; % 5’i katılmıyorum yaklaşımını göstererek, teknik direktörün eğitim düzeyinin taktik bilgi anlayışı üzerinde yüksek önemde etkiye sahip olduğu belirtilmiştir.

Futbolda önemli olan faktörleri önem sırasına ilişkin görüşlere futbolcuların % 38’i kondisyon; % 36’sı taktik; % 20’si motivasyon; % 3’ü teknik; % 3’ü takım tecrübesi şeklinde yaklaşım göstererek, kondisyonun en önemli faktör olduğunu, taktiğinde en az kondisyon kadar önemli olduğunu belirtmişlerdir. Kondisyon müsabaka boyunca teknik-taktik yeteneklerin korunması futbolun fiziksel gereklerine dayanmak için oyuncuya yardım edebilir (16).

Bu araştırma sonucunda, Profesyonel futbolcuların Taktik’in önemine dair görüşleri konusunda kayda değer bir geri bildirim sağlandığı söylenebilir. Taktikler oyuncular üzerinde gerçekleştiği için, oyuncuların konuya ilişkin düşüncelerinin öğrenilmesi önemlidir. Oyunculara kalıcı ve değişen koşullara göre farklı taktik düşünce varyasyonların öğretilmesi alt yapıdan itibaren sistemli bir yaklaşımla mümkün olabilecektir. Taktik öğretimin genç futbolculara nasıl verildiği veya nasıl verilmesi gerektiği konusu ülkemizde hala sorgulanmaktadır. Alt yapıdaki taktik uygulamamızın bir problem olarak görülerek bir araştırma konusu olması bu çalışmadan bir çıkarılma olarak görülebilir. Benzer çalışmaların daha geniş gruplara uygulanması sonucu, özellikle taktik antrenmanların planlanmasına temel teşkil edecek önemli detaylar elde edilebilir.

KAYNAKLAR

1. Günay, M., Yüce, A., Futbol Antrenmanının Bilimsel Temelleri Gazi Kitapevi, Ankara 2008.
2. Bangsbo, J., Do Young Soccer Players Need Specific Physical Training, Sciences And Football II, E&FN Spen, pp.275-280, London.1991.
3. Deliceoğlu, G., Futbolda Sürat Özelliğinin Bazı Teknik Elementler Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Hareket ve Antrenman Bilimleri Yüksek Lisans Tezi, s.2, Ankara.2000.
4. Karakuş, S., Küçük, V., Acar, M., Çakır, İ., Futbolda Taktik, Kütahya,1996.
5. Türel, M., Futbol, Futbolda Taktik, Türkiye Futbol Federasyonu Eğitim Müdürlüğü Yayınları, s.185,186, İstanbul,1990.
6. Tütüncü, Y., Futbol Bilgi ve Teknikleri, Karınca Matbaacılık, İzmir, 1996.
7. Sayarı, G., Teorik Futbol, Ülkemiz Matbaası, Ankara,2000.
8. Ferah, A., Beden Eğitimi ve Spor Liseleri İçin Futbol Teknik Taktik Eğitim ve Öğretim, Güzel Sanatlar Matbaası, İstanbul,1986.
9. Balcı, A.C., Etkili Okul, Kuram, Uygulama ve Araştırma, Ereğ Ofset, Ankara.1993.
10. Argon, O.A., Müniroğlu, S., Farklı Liglerde Mücadele Eden Profesyonel Futbol Takımlarının Taktik Antrenman Durumlarının Belirlenmesi, Futbol Bilim ve Teknoloji Dergisi, Yıl:6, Sayı:4, Ankara, 1999.
11. Anonim, Türkiye Futbol Federasyonu Antrenör Lisansları Talimatı, TFF Yayınları, İstanbul, 2008.
12. Anonim, Türkiye Futbol Federasyonu Müsabaka Statüsü, TFF Yayınları, İstanbul, 2009.
13. Tiryaki, G., Müniroğlu, S., Futbolda Bilgisayar Analizinin Doğuşu ve Kullanımı, Futbol Bilim ve Teknoloji Dergisi, Yıl:3, Sayı:1, Ankara, 1996.
14. İnal, N.A., Akkuş, H., Türkiye Futbol Federasyonu Tarafından Yürütülen Antrenör Eğitiminin Teknik Direktör Lisans Seviyesinde Değerlendirilmesi, Futbol Bilim ve Teknoloji Dergisi, Yıl:3, Sayı:3, Ankara, 1996.
15. Eniseler, N., Bilimin Işığında Futbol Antrenmanı, Birleşik Matbaacılık, İzmir, 2010
16. Bangsbo, J., (Çeviren Hindal Gündüz) Futbolda Fizik Kondisyon Antrenmanları, TFF Eğitim Yayınları, Arbas Matbaası, İstanbul, 1996.